

Ára 1 lej

Ziестet!

Minden este megjelenő független politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 64-66. Telefonszám 31
Előfizetési árak: Évente 300 lej, félévre 150 lej, negyedévre 75 lej, havonta 25 lej, egy hétre 8 lej

Első évfolyam — 66. szám

Szombat

Cluj-Kolozsvár, 1932. szeptember 3

Egy amerikai

ezredes járja mostanság Európát. És amint az egy jólszabott ezredeshez illik, természetesen, csak a katonai helyeken jelenik meg. Azok közül is csak ott, ahol sok katona van, vagy mondjuk így, ahol egész hadsereg számra vannak katonák. Időnként talán elengedi a tömeget s megelégszik azzal, ha kevesen is vannak, de akkor sarzsikban bőven kárpótoltatja amerikai nagyvonalúságokhoz szokott lényét. Ilyenkor mondjuk, megelégszik egy-két volt és aktív hadügyminiszterrel, néhány marsallal, pár tábornokkal s végső esetben egy magasarangu ezredest, esetleg alezredest is eltűr, de persze csak olyanokat, akik a legfőbb hadvezetőségben, a vezérkarhoz tartoznak.

Hát ez már ugy van náluk, amerikaiaknál. Fő a nagy stílus. A nagyszabású keretek. A grandiózitás. Az örült méretek. A gigantizmus. Az ötvenemeletes felhőkarcolók. Ők mindent azok szerint, meg a Missisipi és Niagara, meg a steppek, meg a dollárosok és trösztök arányaival mérnek. Örületes, nagy járdokkal. Ezek az amerikaiak. S azt hiszik, hogy Európában is így van. Európában azonban nincsen úgy s éppen ezért itt mindig feltűnik egy amerikai, különösen akkor, ha az ezredes, hogyné tűnne fel tehát akkor, amikor ez az ezredes főleg azokat a helyeket tűnteti ki látogatásával, ahol éppen akkor hadgyakorlat van. S ez a hadgyakorlat inkább Kelet, mint Nyugat felé történik. De hogy is ne széditene meg minket, jámbor, kisméretekhez nőtt, petit európaiakat a hatalmas nagy Amerikának egy katonai képviselője. Amerika! Még rá gondolni is szédületes. Ha az egyszer ránk nyomná örült vasmarkait! Dehát azért mi már mégis csak gondolkozunk. Igaz, hogy csak úgy halkan, titokban, nehogy meghallja az amerikai ezredes bácsi és esetleg sarokba állítson, ha nem tetszik neki. Mert nálunk ez a legujabb divat. Külföldi bácsiknak, nádpálcát tartanak a kezükben és úgy fenytlenek. És mi fenylünk. Eppen ezért csak halkan gondolkozunk tehát. Hogyhát mit is keres itt a keleti részeken a hadgyakorlatokon, meg a legmag-

sabb katonai körökben ez az ezredes Amerikából. Egészen bizonyos, hogy valami nagyszabású tervben török odaát a fejüket az amerikaiak.

Psz. Nehogy meghallja valaki. Hát ha valami nagy szovjet-ellenes koncentrációt készít elő. Ezért kedveli úgy főleg a keleti államokat, Lengyelországot és Romániát.

Azért is békit biztosan olyan nagyon minket, noha nem is haragszunk egymásra. Hát ez lehet az egyik ok.

De még psztebb, nehogy meghallják odaát. Mi azt hisszük, hogy még ennél is nagyobb koncepcióval jön: katonai megrendeléseket fog felvenni, merthát neki ez nem tetszik, az nem tetszik, vélemény

ad, a hadügyminiszter pedig megrendelést ad. Amerikából. S az ezredes ur néhány millió dolláros kötéssel távozik tőlünk. Ott viszi a perforált, indigópapirossal ellátott blockban. A belső zsebében. Mint egy ragyogó stilusu akvizitör.

Mert mi Amerikának igazán mi más lehetünk — mint megrendelő üzletfelei.

Mussolini nyilatkozata a Habsburgokról s a magyar királykérdésről

BUDAPEST. Rothermere nevezetes cikke a magyar trón felajánlásáról egyre szélesebb hullámokat vert. A lord is indítatva érezte magát újabb nyilatkozattételre. Ebben a nyilatkozatban Rákosi Jenőre hivatkozik, mint akivel a kérdésről tárgyalást folytatott.

Rákosi Jenő családja nem tartja időszerűnek a nyilatkozást, de nevükben a Rákosi-család ügyvédje, dr. Trattner Albin tett nyilatkozatot:

— Rákosi Jenő gyermekeitől távol áll az a szándék, hogy Rothermere lorddal vitába szálljanak. Apjuk nemes barátját és Magyarországot lelkes hivatást ők is nagyrabecsülik, azonban apjuk emlékének tartoznak azzal, hogy hozzászóljanak a nagy feltűnést keltő kérdéshez. Rákosi Jenő izig-vérig legitimista volt. Mikor a lordot 1928 nyarán meglátogatta, csak titkárja volt vele és hazajövet egészen meg-

törve mondotta környezetének, hogy a lord álláspontja az, hogy a Habsburgok aligha jöhetnek vissza a magyar trónra. Ugyanez év őszén a lord kívánságára Velencében találkozott vele újra és az ottani tárgyalások indították arra, hogy látogatást tegyen Mussolininél Rómában, onnan pedig Párisba utazott, ahol a lord várta. Erről az utjáról már betegesen jött vissza. De utjáról egyenesen a szerkesztőségbe ment és megírta Mussolinival való találkozását.

Mussolini többek között azt mondotta, hogy a történelem bizonyítja, vannak uralkodóházak, amelyeknek ideje lejárt, így járt le a Habsburgok ideje is.

A lord és Mussolini nyilatkozatai után Rákosi nem lehetett már az, aki volt. Ágynak dőlt és fel sem épült többé. Négy hónap múlva meghalt.

nát, aki azt nem fogadta el, de hatalmas összegekkel segítette a magyar revíziós propagandát.

A budapesti lapok Rothermere nyilatkozatával, valamint az Universul által említett pénzekkel kapcsolatban nagy cikkeket írnak és szeretnék megtudni, hogy az angol lordtól kapott pénzeket ki és mire használta fel.

Az Universul azzal fejezi be cikkét, hogy a magyarok ráérnek majd ezt az ügyet elintézni, de mindenestre leckéül szolgálhat ez a kis eset azoknak, akik olyan könnyelműen kezelik a megcsontított Magyarország és a trianoni békeszerződések revíziójának kérdését.

A német jegyzék ügye a legfőbb francia államtanács elé került

PÁRIS. Németország fegyverkezési egyenjogúságot bejelentő jegyzéke tegnapi francia minisztertanács után ma a legfelsőbb államtanács elé kerül, amelyen Lebrun köztársasági elnök fog elnökölni.

A francia külügyi hivatal kiadott hivatalos jelentésében megáfotja, hogy Herriot miniszterelnök máris válaszigjegyzéken dolgozna.

A külügyi hivatal hivatalos jelentése megállapítja, hogy Németország jegyzéke a versaillesi szerződést közéről érinti s ezért a jegyzék ügyében addig nem történhetik semmi, ameddig a versaillesi szerződést aláíró 26 szövetséges államot meg nem hallgatják.

A német jegyzék csupán Párisban kellett nagy konsternációt, míg Londonban és Newyorkban hideg tartózkodással fogadták a német jegyzék híré.

Az Universul nagy cikke a Rothermere-ügyről

BUCURESTI. Terészetes, hogy sietett hozzászólni a kérdéshez az Universul is. Legujabb száma részletesen foglalkozik a magyar szent korona sorsával s lord Rothermere nyilatkozatával kissé szatirikus hangú bevezetése után megállapítja, hogy a lord és Magyarország között mindenestre volt ilyen irányú megbeszélés, amely Magyarország trónjára vonatkozott. A szégyen ebben csak az, — írja az Universul — hogy ezeréves szent koronát, amely valamikor egy hatalmas birodalmat jelentett, néhány fontsterlingért hajlandók voltak eladni.

Az Universul szerint a magya-

rok már akkor elvesztették ezt a történelmi nevezetességű koronát, amikor 48-49-ben a menekülő forradalmárok elásták a Bánáthban, ahol egy román paraszt talált rá. Azt mondják, hogy, amikor a román paraszt átadta a megtalált koronát, annyit mondott:

— Nem értem a magyarok nagy örömét, mert ha egy császár elveszíti koronáját, az csak rosszat jelenthet.

És valóban a rossz jel beteljesedett, mert 1918-ban Középeurópa romjai meginogtak és a szent koronák elvesztek. Tény — írja tovább az Universul — hogy felajánlották lord Rothermerének a koro-

Ázsiai állapotok a Rác-telepen s az egész Nádas mentén

CLUJ-KOLOZSVÁR. A kormányok változásával egyidőben cserélődnek a városi időközi bizottságok is. Ezek az időközi bizottságok hivatalbalépésük alkalmával beígérik megálmodott programjukat s így tehát, ha a program megvalósítása elmarad, könnyen menthetik magukat azzal, hogy csak — álmom volt az egész.

A Jorga-kormány bukása óta hivatalba lépett új időközi bizottság is megálmodta az eljövendő Kolozsvár világvárosias kinézését. Így nem fukarkodott azzal sem, hogy mintegy megváltóként bejelentette Kolozsvár uccáinak rendezését.

A nyájas kolozsvári polgár öröme gyulladt e hír hallatára s lelki szemei elé képzelte Kolozsvár aszfaltozott, kövezett uccáit s a minden pedantériát felülmúló tisztaságot. Ahelyett azonban, hogy ténylegesen megkezdtek volna első sorban a külvárosi uccák rendezését, a sétátér uttasteit olajoztatják be

azon elv alapján, hogyha a város minden részében ázsiai állapotok vannak, hát a sétátér legyen „nyugateurópai.“

A RÁCZ-TELEPEN

Kétségtelen, hogy Kolozsvárnak egyik legidálisabb fekvésű helye a gyümölcsösöktől körülvevett ugynevezett Rác-telep,

ahol mintegy 1200—1500 család lakik, jobbára vasutasok és munkások.

Körülbelül tehát mintegy 3000—4000 ember lakik a telepen s a városi időközi bizottság éppen ezt a helyet jelölte ki annak, hogy azzal nem érdemes törődni.

A Rác-telepen az a helyzet, hogy ott mindig derékig érő sár van. Csak a jó Isten a megmondhatója, hogy hogyan járhatnak az ottlakó szegény emberek. Ezen a vidéken

ismeretlen fogalom az uccaseprő és a szemétkihordó.

Évek hosszú során felgyülemlett szeméthalmaz van az uccákon, amely olyan rettenetes büzt áraszt, hogy csak télen tudják szellőztetni a lakásokat, mikor minden szemetet jótékonyan betakar a hólepel... Naivság volna azt hinni, hogy

legalább kanalizálva vannak az utcák, amelyen a szennyves víz lefolya.

Minden ház előtt ott büzik a hónapok óta felgyülemlett mosogatólé,

amelyben időnként a környék disznói szoktak hemperegni.

Előbbre való a városnak a strandfürdőbe mikrofónt szerelni — aminek semmi haszna sincs — mint megóvni a lakosságot a járványos betegségektől, amelynek legjobb vámszedői az utszéli pocsolják és szemétdombok...

NEM VÁRHATÓ SEGÍTSÉG

Az időközi bizottságnak — úgy látszik — nagyobb problémái vannak a közigazgatási választások

előtt, mint ilyen „bagatell“-ügyek rendezésével foglalkozna. Egyelőre a reménynek még parányi szikrája sincs arra, hogy rend legyen a Rác-telepen. De ugyan minek teremtenének rendet? Azért fizet a szegény ember annyiféle adót és taxát, hogy ázsiai állapotok között éljen.

Mi sem reklamálnók az ügyet, ha az időközi bizottság nem vette volna tervbe a kérdés rendezését s ha a lakók ennek folytán nem sürgettek volna minket is a kérdés ismételt napirendre hozatalával. Ez az ázsiai állapot ugyanis nem várhat további halasztást s ezért kérjük az időközi bizottság jóindulatát és sürgős intézkedését a nádasmenti lakók érdekében.

Rendületlenül kitart példátlanul

olcsó áraival

C Z I N K

festő és vegytisztítógyára.

Egyik-másik kolozsvári bank még mindig préseli az adósait

CLUJ-KOLOZSVÁR. Szerkesztőségünkhez naponként jönnek be panaszkodó felek, akik a mai gazdasági helyzet felfordultságában elvesztették anyagi függetlenségüket s akár mint munkások munkaadójuk kizsákmányolásai ellen tiltakoznak, akár mint más foglalkozásuk, az élet egyéb nehézségei ellen emelik fel szavukat. Ezek között a panaszkodók között nem utolsó helyen állanak azok, akik a bankok még mindig tartó terrorja miatt kívánnak a nyilvánosság elé fordulni.

Mert a kolozsvári bankok egy része ugylátszik, még mindig nem akarja tudomásul venni, hogy a

gazdasági válság legmélyén vagyunk s hogy egyes üzletfelei nem rosszindulatból, hanem a helyzet akadályai miatt nem tudják olyan mértékben teljesíteni kötelességüket, amilyen mértékben egyik-másik bank azt meg kívánja. Az is megtörténik, hogy

egy-egy bank egészen megbízható, évek óta kezelt régi ügyfelével szemben is egészen prérsszerű eszközöket alkalmaz

azért, mert az illető az adott helyzetben esetleg egész csekély hátralelkel rendelkezik.

A kolozsvári bankoknak semmi szín alatt sem volna szabad ilyen terror-szerű erélyhez folyamodni,

mert hiszen kellő belátással és méltánnyal feltétlenül maguknak tudnak több előnyt biztosítani, de az ilyen eljárásokkal nemcsak egy várható jobb időre vesztik el régi üzletfelüket, de a közönség részéről megnyilvánult eddigi bizalmat s jelenleg még megmaradt tekintélyüket is el fogják veszíteni ezzel a magatartásukkal a jövőre nézve.

A nagyenyedi fegyházi mûhely-kiállítás Kolozsváron

CLUJ-KOLOZSVÁR. A nagyenyedi fegyházi mûhelyei évek óta nagyon híresek az ott készített művészi kivitelű munkákról. A nagyenyedi fegyházi igazgatósága a legmodernebb, legtudományosabb és legszigorúbb módszereket használja az ott levő rabok tanítására és kiképzésére. Minden egyes rab megtanulja azt a mesterséget, amelyhez legtöbb tehetsége mutatkozik s az így készített tárgyakat kiállításokon adják el.

Az elárutásból befolyó összegeket minden egyes rab részére félreteszik. A nagyenyedi fegyházi mûhely kiállítást fog rendezni legközelebb Kolozsváron.

Békafejú gyermeket szült egy parasztleány

BUCURESTI. Onitcani községben Lipcian Anna, már rég ideje benső viszonyt tartott fenn egy falubeli fiatalemberrel. A viszony következtében a leánynak gyermeke született. A gyermek nőnemű, de békafeje van. A kis szörnyetget, amelytől a falu népe feltétlenül meg akar szabadulni, mert szerencsétlenségnek tartja, az anyjával együtt beszállították az állami klinikára.

Orosz menekültek szöknek át a Dnyeszteren

ORHEI. Ukrajnából a szovjet alattvalók állandóan szökdösnek át Romániába. Az éjszaka Oxente község mellett Trofim Raboa nevű 55 éves ukrainai ember uszta át a Dnyesztert és a román grancsárokra jelentkezett. Rezina község mellett pedig egy 18 éves lány, Teodosica Palisica uszott át, akit szintén lefogtak a grancsárok. A két szökevényt kihallgatták, akik mind a ketten kijelentették, hogy éheznek és a legnagyobb nyomorban szenvedtek s kénytelenek voltak elhagyni hazájukat.

Meggyilkoltak az expresszvonaton egy orosz hivatalnokot

VARSÓ. Tegnap éjjel a Moszkva—Berlin közötti expressz vonaton a lengyel határszél közelében egy Sublytzky nevű orosz hivatalnokot találtak meggyilkolva. Sublytzky valószínűleg a G. P. U. megbízásából utazott Berlinbe. Az az érdekes, hogy a hulla felfedezésekor a meggyilkolt aktatáskája, amely tele volt okmányokkal, azonnal eltűnt. A szerencsétlenül járt orosz hivatalnokot egy kalapáccsal ütötték fölé.

RÁDIÓ

SZOMBAT, szeptember 3.

Bucuresti. 13: Gramofon. 14: Gramofon. 18: Vegyes hangverseny. 19.10: A hangverseny folytatása. 20: Rádió-kvintett. 20.40: Gramofon. 21: Rádió színpad. 21.45: Saxofon. 22.15: Román zene.

Budapest. 11.15: Rendőrzene. 14: Déli harangszó. 14.05: Rádió-kvintett. 18: Gyermekrádió. 19: Misszionáriusok órája. 19.30: Héderváry F. cigányzenekara. 20.50: Fővárosi zenekar. 22: Rádiósok postája. 22.45: Az operett fejlődése. Utána Kiss Béla cigányzenekara.

Bécs. 13.30: Macho-zenekar. 15.45: Gramofon. 18.50: Ganglberger-zenekar. 20.50: Zenekari hangverseny. 22.20: Hangjáték. 24.30: Schieder-zenekar.

Apróhirdetések

Egy szó ára 1 lej; vastagabb betűvel 2 lej.

KOMFORTOS, modern uccai 2 szoba, konyha, fürdőszoba, ujonnan parkettézve és kifestve, kiadó. Mikos Kelemen-ucca 17. sz.

NAGYSZOBA központban 2—3 személy részére, butorozva, vízvezetékekkel, olcsón kiadó. Cim a kiadóban.

KÉT iskolás gyermek, vagy fiatal leány teljes ellátást kaphat, esetleg zongora használatával. Cim: Petőfi-ucca 17. Nádler.

SZÉPKIVITELŰ háló-berendezések olcsón eladók. Asztalos-műhely, Nagyszamos-ucca 10. sz.

EGY elegánsan butorozott szoba 1 vagy 2 személyre a belvárosban kiadó. Cim a kiadóban.

KÉSZPÉNZ jellegre levél van a kiadóban.

ANTI-K ebédlevesekrény eladó. Str. Horea No. 29.

KELIM és filé munkákat olcsón vállalkoz. Cim a kiadóban.

ELADÓ egy négy lámpás hálózati rádió, Triotram hangszóróval nagyon olcsón. Str. Calvin 14.

ELADÓ fűszerüzlet és vendéglőhelyiség italmérési engedéllyel. Cim a kiadóban.

Győződjön meg a BONYHAY hentesáruk minőségeiről DELICATESSE

Regele Ferdinand No. 16

HIREK

Főszerkesztő: S. NAGY LÁSZLÓ
A szerkesztésért és kiadásért felel:
MAYER ANTAL

Naptár Szeptember 3. Szombat. Róm. kath. Manszvét, Prot. Manuel, Elsa. Görög. Antim. Teoc. Izr. 2. Elul. S. Sottim. 6. P.

Hihetetlen.

Hihetetlen, hogy milyen nagy melegek vannak még mindig, de a cukor kartell, — ezek dacára sem akar eloladni.

Az egyik vidéki városkában egy kis cirkusz játszik. Szegényes, primitív vándor cirkusz.

Egyik nap egy fiatalember jelentkezett a cirkuszigazgatónál. Artista akart lenni.

— Na és mit tud, — kérdezte az igazgató.

— Egy ülésre megeszem három tucát tyuktojást, két tucát kacatojást és egy tucát libatojást.

Az igazgató hamar kész volt a válasszal.

— Sajnos, épen ezért — nem használhatjuk.

Író, aki másodszor nősült.

— Remélem, ez a házassága jól sikerült, — mondja egyik ismerőse.

— Remekül. Már három szindarabot írtam feleségem multjából.

— **Időjárásjelentés.** A budapesti meteorológiai intézet időjárásjelentése szerint változékony, felhős, mérsékelt meleg idő várható, egyes helyeken, leginkább északon esővel.

— **Inspekciós gyógyszerárak:** Dr. Biró (Főter). Apostol (C. Regele Ferdinand). Demeter (C. Mottlör) Palóczy (Cal. M. Foch).

— **Beiratások.** Az Unitárius Elméleti Leányiskola I–IV. o.-ba a beiratások szeptember 8-ig tartanak, Berde Mózes-ucca 1 szám alatt.

— **Egy népszerű városi tanácsos kitüntetése.** Az elsőfoku iparhatóság irodájában ma délelőtt kedves ünnepet ültek. A kereskedelmi miniszter elsőosztályú aranyéremmel tüntette ki Varga Victor tanácsost, az elsőfoku iparhatóság 1931. december 31-én nyugdíjazott főnökét kifejtett munkásságáért és érdemeiért. A miniszter kitüntetését dr. Anca Titusz, az iparhatóság mostani vezetője meleg szavak kíséretében nyújtotta át, amelyet Varga tanácsos könnyes szemekkel köszönt meg. Az aranyérem ünnepélyes keretek között való átadásánál az elsőfoku iparhatóság egész tisztikara jelen volt, és valamennyien lelkesen éltették volt főnöküket, akiket a legkedvesebb emlékek fűttek.

— **Forgalomba jöttek az új százlejesek.** A román Nemzeti Bank a tegnapi napon bocsátotta forgalomba az új ezüst százlejeseket. A régi papír százlejesek még mindig érvényesek és bár mikor a Banca Nationala beváltja ezüst pénzre.

Az erélyes apa bottal kényszerítette leendő vejét az esküvőre

CLUJ-KOLOZSVÁR. P. D. jobb társadalmi állású fiatalember rávetette szemét az elléggé szemrevélt P. Juliska lupsai bérkocsis leányára, aki bedült a fiu hitegetéseinek és viszonyra lépett vele. A viszonynak csakhamar eredménye lett. Juliska áldott állapotba került. Itt lép a színre a leány apja. Az öreg P. J. erélyes apának bizonyult, aki nem egykönnyen hajlandó leánya becsületét egy flörtért feláldozni és követelte a fiatalembertől, hogy most már vegye Juliskát feleségül. Hogy szavának nagyobb súlyt szerezzen, megsuhintotta karvastagságú botját a levegőben, s mint ilyenkor szokás, egy szép kikerekített káromkodás után kijelentette: „Vagy elveszi leányomat, vagy pedig eltöröm a derekát!” A fiúnak nem volt mit tennie, szépen, engedelmesen megindult az esküvőhöz szükséges okmányok beszerzésére. Természetesen ezt nem egyedül tette, a hátmögött ott volt mindig az apa, s kezében a rettentő bot s minden esetben, amikor a fiúnak eszébe jutott volna gondolkodni, a bot segítségével megszüntette a gondolkodás gyötrelmeit. Ugyanez történt az anyakönyvvezetőség lépcsőjén is. A fiu engedelmeskedett a

biztatásnak és megtörtént az esküvő. Esküvő után jött a szokásos nászut és a boldog após, akinek sikerült célját kivívnia, bőkezűen kitalt 200 lejt, hogy a fiatal pár utazzék Nagyváradra. Még csak annyit a nászutról, hogy az após bőkezű gondoskodásának köszönhető, hogy a fiatalpár egynehány nap múlva gyalog, vonatútközön utazva érkezett Kolozsvárra, ruhatáruk alapos megfogyatkozásával. Az is érdekes, hogy a lány, akinek áldott állapota, orvosi megállapítás szerint, háromhónapos volt, teljesen áldatlan állapotban került haza.

Eközben aztán a fiu is megunt a házaselet dicsőségeit és otthon hagyta az asszonyt apjával, ő maga pedig hazaköltözött szintén szüleihez. De P. J. bérkocsis tulajdonosnak hosszú a botja. Éjszakánként a bérpalota kapujában, ahol a megszokott férj lakik, három árnyék húzódik meg, kezükben egyformán vastag botokkal és amikor a várt egyén haza akart menni, mindhárom bot fenyegetőleg emelkedik fel, úgyhogy a szegény kényszerférjnek az uccán kellett töltenie az éjszakát. A férj végre is megelégtelve a sok inzultust, a rendőrségtől kér védelmet az erélyes após ellen.

Ujból megnyílt a

Sport-áruház

Str. Memorandului (v. Unió-u.) 4. sz. alatt,

ahol harisnyát, keztyűt és kötött árut a legolcsóbban vásárolhat.

Tegyen egy próba vásárlást!

— **A Tartalékos Tisztek Egyesületének** kolozsvári igazgatósága ma este 9 órakor fogja megtartani rendes havi ülését, melyre minden tagot, éppúgy, mint az igazgatóságokat meghívja, hogy a programon lévő problémákat megoldhassa.

— **Földrengés Boszniában.** Bosznia felett tegnap hatalmas fergeteg vonult végig, amely után erős földremléseket észleltek. A földrengés következtében igen sok épület megsérült. Az egyik kisvárosban a földrengés ereje rombadöntött egy házat, melyben három leány tartózkodott. Mindhárom leány szörnyethalt.

— **Radics Béla hírneves cigányprimás siremlékét hétfőn leplezik le.** Radics Béla, világszerte ismert cigányprimás évek óta pihen Budapesten a Kerepesi temető árnyas fái alatt. A kiváló cigányprimás hozzátartozói most díszes siremléket emeltek Radics Béla sirja felett, amelynek leleplezése hétfőn délután lesz.

— **Meghalt az olasz szabaddóműves főmester.** Tarrigliani, az olasz szabaddóművesek utolsó főmestere meghalt. Tarriglianit a fasiszta rendszer előbb száműzte, azután hazaengedte. Azóta Pistoiaiban levő nyaralójában lakott.

— **Tizenkétéves leányán követelt el erőszakot a bestiális apa.** Ciobotaru Onisim Mito községbeli lakos erőszakot követelt el 12 éves kis leánykáján. A bestiális apát a csendőrség letartóztatta és líliomtiprás vádjá miatt átkísérte az orhei ügyészre.

— **Új delicatessé és hentesárúüzlet.** A mai nap folyamán Kolozsvár delicatessé és hentesárut fogyasztó közönsége meglepő és kellemes eseményre ébredt. Bonyhay régen ismert és közkedvelt hentesárú cég mátol kezdve megnyitotta hentesárú és csemegeüzletét Unió-ucca 2 szám alatt. Az üzlet fényes berendezésével, előkelő és modern felszerelésével, kitűnő és olcsó áruival csakhamar népszerű lesz a kolozsvári közönség köreibben.

— **Ujszülött megcsontított holttestét halászták ki a Dunából.** Tegnap a Dunából két halász egy újszülött holttestét halászták ki. A gyermek meg volt csontitva, a fél lába és tagja le volt többől vágva. A rendőrség megállapította, hogy bűntény forog fenn s azt egy gyermekétől szabadulni akaró, bestiális anya követhette el. A gyermek hullája már oszlásnak indult, ami arra enged következtetni, hogy a Dunához hullámai már több nap óta ringaták az uszó holttestet.

A LENGYEL-ROMÁN BARÁTSÁG MEGERŐSÖDÉSÉRE VAN KILÁTÁS

BUCURESTI. Beck ezredes lengyel külügyi államtitkár ma elhagyta a román fővárost és Varşóba utazott. Beck látogatásával kapcsolatban a román külügyminiszter a következő hivatalos nyilatkozatot adta:

Becknek látogatása még inkább megerősítette bennünk azt a hitet, hogy Lengyelország vágya az, hogy velünk szolidáris legyen. A két ország kormánya részletesen megtárgyalta azon nemzetközi problémákat, amelyek saját érdeküket szolgálják és minden remény meg van arra, hogy Románia és Lengyelország között a szövetséges jó viszony teljes mértékben meg fog erősödni.

— **Angliában meggyorsították a vonatok sebességét.** Ma tették közzé a vasúttársaságok a téli menetrendet, amely szerint a főútvonalakon mindenütt gyorsították a vonatokat. A híres Great-Western Flyer, amely eddig is a világ leggyorsabb vonata volt, menetsebességét 115 kilométeres átlagra emelte.

— **Átadták az ügyészségnek a három pénzhamisítót.** A rendőrség ma délelőtt átadta az ügyészségnek az újból letartóztatott Miclea Annát és társait Pinteá Ananiet és Vas Ferencet, a napokban leleplezett huszlejes hamisítás ügyében szerepeltek a hamisító készülékekkel együtt. Az ügyészség bevezette a vizsgálatot.

— **Letartóztattak egy magyar világeszalót.** A bécsi rendőrigazgatóság rádiogramban értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy letartóztatták Nádasdi Marcel 36 éves volt budapesti drogériatulajdonost, aki ellen a budapesti büntetőtörvényszéken kívül párisi, bécsi, berlini és más világvárosi hatóságok is adtak ki nyomozóleveleket. Nádasdi összeköborolta egész Európát s ahol csak megjelent, rendezetlen ügyeket hagyott maga után.

— **Salamon Bélát nővé operálta egy párisi élelap.** A Párisban megjelenő Le Sourire (Az egér) című élelap legújabb száma nagy képet közöl, amely Salamon Bélát, a Kolozsváron is ismert kitűnő komikust ábrázolja női lábakkal, meglehetősen pikáns képek társaságában. Salamon Béla ügyvédje útján feljelentést tett a budapesti ügyészségen és az összes példányok lefoglalását kéri. Ugyanakkor kártérítési pert indít a francia élelap ellen.

— **Egy magyar szobrászművész elkészítette Bernad Shaw szobrát.** Kisfaludy-Strobl Zsigmond, a világhírű magyar szobrászművész most készült el Bernad Shaw szobrával. A kiváló szobrászművész most Henderson, volt angol külügyminiszter szobrát mintázza.

— **Al Capone bandája újra munkába lépett.** Al Capone hirhadt bandája ismét hallat magáról. Tegnap délből fényes, nappal egy hat tagból álló bandita csapat behatolt a brooklini National bankba, ahonnan 50 ezer dollárt sikerült elrabolniok. Mielőtt a motorkerékpáros rendőrök megérkeztek volna, a banda tagjai eltűntek.

A kormány a dohány mintájára akarja a cukrot is monopolizálni és szétosztani

Gazdasági szükség, panama vagy bank-protekcio van a terv háta mögött?

CLUJ-KOLOZSVÁR. Az összes erdélyi lapok közül talán egyedül a „Jóreggelt” és „Jóestét!” foglalkozott kellő részletességgel azzal a nagyarányú közönség kiuzsorázással, amelyet a cukarkartell központja követel a publikummal szemben. Sajnos, ami harcedzett szándékunk időrendi távolságban nem nyulhatik vissza még olyan messzebb időig, amely idő alatt kitűzött célunkat elérhettük volna s egy ilyen nagyarányú akciót kellő eredményre segíthettünk volna már is. Egy azonban bizonyos, **ebben a kérdésben elfoglalt álláspontunk a nagyközönség osztatlan tetszésével találkozott s naponként kapunk leveleket, amelyek további kitartó munkára buzdítanak.**

De nem okvetlen kell megállanunk a siker terén ilyen kevés eredménnyel. Mert sokkal több eredmény is van már a cukor-kérdésben. Egyáltalán nem akarjuk

még a magunk javára könyvelni el ezt az eredményt,

de leszögezhetjük, hogy az általunk beindított harcra egyidejűleg hangzott el az első hivatalos szó a közvélemény hatása alatt, amely a cukorkartell megrendszabályozását illette.

Röviddel ezután az is szóba került, hogy

a kormány monopolizálni akarja a cukorgyártást.

Mikor ezt a hírt hallottuk, vegyes érzésekkel fogadtuk. Nem azért, mintha nem volnánk hívei a a monopóliumnak, hanem azért, mert Romániában a monopólium nem végzi azt a magasabb hivatását, amely a közönség érdekeinek könnyítését kellene, hogy szolgálja. De ha már itt tartottunk, hát ezt az ötletet is szívesebben fogadjuk, minsem továbbra is nyuozzon a cukorkartell.

Most aztán a következő érdekes

hírt erősítik meg ezzel kapcsolatban:

a kormány valóban monopóliummá kívánja tenni a cukrot s ez esetben annak a kihasználási engedélyét a Marmarosch bankra bizná.

Rendkívül meglepő és itt, a meglepetések hazájában is furcsán ható hír ez. Az ember első pillanatban nem tudja, vajjon milyen célszerűség vezeti a kormányt egy teljesen tönkrement banknak juttatni egy ilyen közszükségleti cikk monopólium engedélyét vagy pedig újabb panama rejlik a protekcio mögött.

Egy bizonyos, mi nem szüntünk meg tovább harcolni a közönség érdekeiért s ebben az új fejleményben is híven figyelni fogjuk az eseményeket, amik ellen mindannyiszor felemeljük tiltakozó szavunkat, valahányszor az igazságot és közérdeket veszélyeztetve látjuk.

Az Unió-uccai Interieur és elbocsájtott alkalmazottjának felmondási pere

CLUJ-KOLOZSVÁR. A kolozsvári iparhatóság ma délelőtt érdekes perben ítélkezett.

Hermann Mór, az „Interieur” cégnek volt az alkalmazottja s panaszt emelt volt munkaadója ellen, amely, miután felmondott neki, nyolcvanezer lej fizetéssel maradt hátralékban.

Az iparhatóság ma tárgyalta Hermann Mór ügyét. Az iparhatósági tanács dr. Anca bíróból és Chimbrudean jegyzőből állott. A felperes ügyvédje, dr. Geréb és az „Interieur” cég között hatalmas jogi vita folyt le, majd dr. Anca elnök kimondotta az ítéletet, mely szerint az „Interieur” céget kötelezte a nyolcvanezer lej, ennek kilencszázalékos kamatja és négyezerkétszázlej ügyvédi költség megfizetésére. Az „Interieur” cég jogi képviselője az ítélet ellen a bírósághoz felebbezett.

Egy pofonnal ölte meg a barátját a bukaresti soffőr

BUCURESTI. Gravu Illés bukaresti soffőr teherautón vasat szálaltított. Az ellenkező irányból egy szénnel rakodott autóbusz jött, amelyet Gravu Illés barátja, Radu András vezetett. A két autó, mikor szembeért egymással, majdnem összeütközött. Erre Gravu Illés megállította autóját, leszállott és pofon vága a szénszállító autó soffőrének, aki elvesztette egyensúlyát és oly szerencsétlenül esett az ucca kövezetére, hogy menten szörnyet halt. A hatóság a hullát a bonctani intézetbe szállította s Gravu Illést azonnal letartóztatta.

Vörös katonákkal telepíti be a szovjet az orosz-lengyel határt

VARSO. A szovjet kormány elhatározta, hogy a lengyel határszelen telepítéseket eszközöl. A telepéseket a Volga vidékről hozza és csak olyan embereknek ad birtokot, akik bent voltak a vörös hadseregben. A szovjet-kormány biztosította a vörös veteránokat, hogy

10 évig zavartalanul gazdálkodhatnak, mert senki sem fogja őket birtokukban háborgatni. A szovjet kormány e telepítést azért csinálta meg, mert hűséges embereket akar a lengyel határszélre áttelepíteni, akik csirájában elfolythassák az esetleges ellenforradalmi akciókat.

Három vámtisztviselőt is letartóztattak a vámpanama ügyében

CLUJ-KOLOZSVÁR. A Schönhauz-féle vámcasálás szinte napról-napra dagad s újabb szenzációkat ígér. A hét folyamán Pastia vizsgálóbíró több szembesítést eszközölt s ezek a kihallgatások hozták meg a Schönhauz-ügyben már a mult heten előre látott fordulatot.

A vizsgálóbíró pénteken kihallgatás végett magához rendelte Bojinca Juon, Jonescu Vasile és Stan Constantin vámtisztviselőket. Kihallgatás közben a vámtisztviselőket a vizsgálóbíró több ízben szembesítette a letartóztatásban levő Schönhauzsal.

A kihallgatás este 6 óráig húzódott el, amikor a vizsgálóbíró a felmerült gyanúkok és

bizonyítékok alapján szükségesnek látta a három vámtisztviselőt letartóztatásba helyezni.

A vizsgálóbíró a vámtisztviselőkkel közölte a letartóztatást elrendelő végzést és ugyanakkor intézkedett, hogy a vámpanama újabb letartóztatottait az ügyészség fogházába szállítsák.

Bojinca Juon, Jonescu Vasile és Stan Constantin letartóztatása ügyében ma délelőtt ült össze a törvényszék vádтанácsa, amely szintén helyben hagyta a vizsgálati fogság elrendeléséről szóló végzést. A letartóztatottak jogi képviselői felebbezték a táblához, melynek vádтанácsa a jövő hét elején foglalkozik az ügygel.

Egy tordai rendőr inzultált az uccán két nőt

TURDA-TORDA. Tegnap este Albu Augusztin tordai soffőr felesége 21 éves leánya és kislánya társaságában sétált. A csintalan kisfiú az egyik ház kapuján pajkosságból beakart csengetni, de a gyerek-

csinyt Buglea Vasile közrendőr észrevette s meg akarta akadályozni. A rendőr a gyermeket megakartá ütni, ami ellen az anya és leánya tiltakozott.

Erre a rendőr a lehető legdur-

vább szavakat alkalmazta a két nővel szemben, akiket meg is ütött. A fiatalleány a rendőr brutalitásával szembeni védekezés közben arcúl ütötte a szolgálatos rendőrt. Az esetnek a rendőrség előtt lett folytatása, ahol úgy a rendőr, mint a két inzultált nő kölcsönös feljelentéseket tettek. A tanuk állítása szerint a rendőr alaposan túllépte a hatáskörét.

Torda közönsége biztosan reméli, hogy a rendőrség igazságos vezetői a kölcsönös feljelentés ügyében pártatlan vizsgálatot fognak levezetni s a sértett félnek elégtellel szolgálnak.

A Népszövetségnek nem sietős a népek sorsának intézése

GENF. A Népszövetség legközelebbi ülészakának megnyitását szeptember 16-ról 23-ára halasztották el. Politikai körök úgy tudják, hogy a Népszövetség szeptemberi ülészakája teljesen eredménytelen lesz. A mandzsuri-ügy tárgyalására csak a novemberi ülészakán kerül sor.

Kutyák tették ártalmatlanná a rendőr elől menekülő betörőt

BUCURESTI. Az elmúlt éjszaka az ügyeletes rendőr a Victoria-ucca sarkán egy gyanús alakot látott, aki az egyik házba akart behatolni. A rendőr a férfit felszólította, hogy igazolja magát. Az ismeretlen azonban ahelyett, hogy igazolna magát,

elkezdett az uccán szaladni, mire a rendőr néhány revolverlövést adott le.

Erre a környéken lévő házakból előszaladt 5 kutya és a menekülő után vetették magukat, akit utolérve több helyen összeharaptak.

ugyhoggy kénytelen volt megállni és megadnia magát az üldöző rendőrnek. Kiderült, hogy a kutyák egy ismert betörőt fogtak el Florea Todor személyében, akit a fővárosi rendőrség már régóta keres.

Osszetaposták a saját lovai

CLUJ-KOLOZSVÁR. Az elmúlt napon Kolozsvár szamosfalvi határában Matei Gábor leszállt szekeréről és betért a korcsmába. Mialatt Matei bent időzött, a lovak megindultak hazafelé. A borozó gazdát figyelmeztették, hogy a lovak elindultak, mire az eszeveszetten rohant a lovai után, hogy megállítsa. Amikor utolérte a szekert, megragadta a gyeplőt, de a megvadult állatok tovább rohantak.

Matei Gábor pedig a lovak alá zuhant és azok hatalmas rugástól, valamint a testén átmenő kerekéktől több helyet, különösen pedig az ágyékán életveszélyes zúzódásokat szenvedett.

Az eszméletlen embert ismerősei szekerébe tették és beszállították a sebészeti klinikára. Ma délelőtt hajtottak végre műtétet a szerencsétlen emberen dr. Jiani és dr. Petri klinikai operatórok. De dacára a sikerült operációnak, az életveszélyesen összeroncsolt beteg állapota még mindig nagyon súlyos.